

# SPIS TREŚCI

---

**Bożena Plonka-Syroka**

|             |   |
|-------------|---|
| WSTĘP ..... | 9 |
|-------------|---|

**Część pierwsza**

|                                                |    |
|------------------------------------------------|----|
| ZAGADNIENIA TEORETYCZNE I METODOLOGICZNE ..... | 15 |
|------------------------------------------------|----|

**Tomasz Kozłowski**

|                                                                                                                                                 |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Co szokuje <i>Homo sapiens sapiens</i> ? Skandal i reguła konfrontacji<br>w perspektywie ewolucyjnej oraz ich wpływ na kształt popkultury ..... | 15 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**Agnieszka Przybyła-Dumin**

|                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------|----|
| U źródeł skandalu — plotka i sensacja. Z punktu widzenia folklorysty ..... | 29 |
|----------------------------------------------------------------------------|----|

**Marcin Napiórkowski**

|                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------|----|
| Skandal jako struktura komunikacyjna — między teorią mitu a teorią mediów ..... | 41 |
|---------------------------------------------------------------------------------|----|

**Część druga**

|                          |    |
|--------------------------|----|
| SKANDAL A HISTORIA ..... | 49 |
|--------------------------|----|

**Ks. Jan Turkiel**

|                                                      |    |
|------------------------------------------------------|----|
| <i>Skandalon w LXX (Księgi Historyczne ST)</i> ..... | 49 |
|------------------------------------------------------|----|

**Beata Stuchlik-Surowiak**

|                                                                                  |    |
|----------------------------------------------------------------------------------|----|
| Kogo naprawdę kochała królowa Jadwiga? O skandalu w średniowiecznej Polsce ..... | 55 |
|----------------------------------------------------------------------------------|----|

**Andrzej Borkowski**

|                                                                                                                                      |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| W kręgu skandali politycznych XVII wieku. Śmierć Dymitra Samozwańca<br>i Polaków w Moskwie w świetle tekstów okolicznościowych ..... | 65 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**Jarosław Pietrzak**

|                                                                                                  |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Czy skandal? Dzieje pewnego konfliktu na dworze Jana III Sobieskiego<br>w latach 1691–1692 ..... | 81 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**Izabela Kaczmarzyk**

|                                                                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Obyczajowe skandale czy niekonwencjonalne pomysły na życie?<br>Mezalianse w środowisku śląskich przemysłowców w XIX wieku ..... | 97 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**Wiesław Rzońca**

|                                                              |     |
|--------------------------------------------------------------|-----|
| Cyprian Kamil Norwid jako skandal historycznoliteracki ..... | 109 |
|--------------------------------------------------------------|-----|

## **Natalia Lemann**

|                                                                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Czy historia może być skandalem? Rzec o historiach alternatywnych i ich sporach z przeszłością/teraźniejszością ..... | 123 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

## **Część trzecia**

|                                              |            |
|----------------------------------------------|------------|
| <b>SKANDALE I SKANDALIŚCI: DAWNIEJ .....</b> | <b>139</b> |
|----------------------------------------------|------------|

### **Maciej Kostyra**

|                                                                              |     |
|------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Skandal cynicki — jego geneza i implikacje filozoficzne oraz kulturowe ..... | 139 |
|------------------------------------------------------------------------------|-----|

### **Ireneusz Szczukowski**

|                                                  |     |
|--------------------------------------------------|-----|
| Skandal świętości. O hagiografii barokowej ..... | 157 |
|--------------------------------------------------|-----|

### **Marzanna Kuczyńska, Dominika Gapska**

|                                                   |     |
|---------------------------------------------------|-----|
| Święta „skandalistka” — Ksenia Petersburska ..... | 171 |
|---------------------------------------------------|-----|

### **Jeremiah Alberg**

|                                            |     |
|--------------------------------------------|-----|
| The Scandal of Jean-Jacques Rousseau ..... | 179 |
|--------------------------------------------|-----|

### **Marian Ursel**

|                                                                                              |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Romantyczne skandale, romantyczni skandaliści, czyli problemy z artystami i odbiorcami ..... | 191 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

### **Magdalena Dąbrowska**

|                                                |     |
|------------------------------------------------|-----|
| Konstancja Łubieńska — czy skandalistka? ..... | 209 |
|------------------------------------------------|-----|

### **Paweł Zarzecki**

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| Kulturotwórcza rola skandalu w epoce Młodej Polski ..... | 219 |
|----------------------------------------------------------|-----|

### **Wojciech Śmiej**

|                                                         |     |
|---------------------------------------------------------|-----|
| Skandaliczny proces Oskara Wilde'a — polskie echa ..... | 233 |
|---------------------------------------------------------|-----|

### **Grzegorz Szczypa**

|                                                                                                  |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| „Przynajmniej co dwa lata muszę czymś zgorszyć...”<br>— skandale Tadeusza Boya-Żeleńskiego ..... | 249 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

### **Jacek Jędrzejewicz**

|                                                                        |     |
|------------------------------------------------------------------------|-----|
| Luis Buñuel — skandal jako aktualizacyjna forma <i>renovatio</i> ..... | 255 |
|------------------------------------------------------------------------|-----|

### **Leokadia Styrz-Przebinda**

|                                                                                  |     |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Nabokov — skandalista czy świadomy postmodernista? <i>L'affaire Lolita</i> ..... | 271 |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----|

### **Magdalena Rytlewska**

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| Skandal rodzi legendę. O fenomenie Kaliny Jędrusik ..... | 283 |
|----------------------------------------------------------|-----|

### **Xawery Stańczyk**

|                                                                                                                                                                |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| „Gdy dymią krematoria sztuki”. O rytualnym niszczeniu własnej twórczości przez polskich artystów na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych ..... | 289 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

|                                                                                                                                                      |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Część czwarta                                                                                                                                        |     |
| SKANDALE I SKANDALIŚCI: DZIŚ .....                                                                                                                   | 303 |
| <b>Małgorzata Micula</b>                                                                                                                             |     |
| <i>Young British Artists</i> — sztuka połączanego rynsztoku .....                                                                                    | 303 |
| <b>Małgorzata Dąbrowska</b>                                                                                                                          |     |
| <i>Buzz marketing</i> jako kontrolowany przepływ informacji.                                                                                         |     |
| Skandal elementem budowania reputacji artysty .....                                                                                                  | 311 |
| <b>Paulina Wierzbą</b>                                                                                                                               |     |
| Lady Gaga — hiperrzeczywisty buntownik na sprzedaż jako propozycja tożsamościowa dla globalnej młodzieży .....                                       | 325 |
| <b>Jakub Z. Lichański</b>                                                                                                                            |     |
| Skandal i wciskanie kitu — próba analizy retorycznej zjawiska.                                                                                       |     |
| Na przykładzie wypowiedzi Dody [Doroty Rabczewskiej] o <i>Biblii</i> .....                                                                           | 333 |
| <b>Tomasz Płonkowski</b>                                                                                                                             |     |
| „Kaziu, zakochaj się”. Analiza mechanizmów skandalizacji Kazimierza Marcinkiewicza po ujawnieniu jego romansu z Izabelą Olchowicz .....              | 349 |
| <b>Grzegorz Wiktorowski</b>                                                                                                                          |     |
| Janusz Palikot jako polityczny skandalista. Kreowanie wizerunku w perspektywie antropologicznej (w stronę antropologii wizerunku) .....              | 361 |
| <b>Piotr Czarnecki</b>                                                                                                                               |     |
| Skandal w religii na przykładzie doktryn wybranych nowych ruchów religijnych .....                                                                   | 381 |
| Część piąta                                                                                                                                          |     |
| CIAŁO .....                                                                                                                                          | 399 |
| <b>Aleksander Dykan</b>                                                                                                                              |     |
| Gnostyckie rytuały spermatyczne w relacjach Epifaniusza.                                                                                             |     |
| Analiza w świetle teorii M. Eliadego i A. di Noli .....                                                                                              | 399 |
| <b>Stanislav Menzelevskiy</b>                                                                                                                        |     |
| Tod Browning's <i>Freaks</i> : Tabooed Body and Scandal in Bourgeois Entertainment Culture .....                                                     | 409 |
| <b>Dobrosława Marszałkowska</b>                                                                                                                      |     |
| Przewrót w madryckiej kulturze po śmierci Franco — detabuizacja płciowości i płciowej transgresji na przykładzie madryckich <i>drag queens</i> ..... | 415 |
| <b>Agata Zborowska</b>                                                                                                                               |     |
| Skandaliczne pokazy mody .....                                                                                                                       | 425 |
| <b>Agnieszka Morzy</b>                                                                                                                               |     |
| Skandal skatologiczny, czyli fizjologiczne oblicze skandalu .....                                                                                    | 435 |

**Basia Sliwinska**

The Body in Genderland..... 443

**Grace Kingston**

Bodies in Flux..... 457

**Część szósta**

**EDUKACJA**..... 471

**Dorota Michulka**

Kontrowersje wokół szkolnej recepcji literatury. Między poezją śpiewaną a rapem  
(na przykładzie płyty *Poeci*)..... 471

**Łukasz Gołębiewski**

Skandaliczne nieczytanie i skandaliczne e-czytanie..... 483

**Indeks osobowy**..... 489